

ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพ ทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชี กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีในประเทศไทย

The Priority of Professional Accounting Skills
after COVID-19 of Accountants Case study Surat Thani
Province in Thailand

อาทิตย์ สุธเสน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
Email : arthitgolden@gmail.com

ดร.อาภรณ์ แกล้วทนงค์

อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
Email : applewan123@hotmail.com

ปรีชัชชา ชดช้อย

อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
Email : pritcha.c@rmuts.ac.th

นิตยา ทัดเทียม

อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี
วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
Email : nittaya.t@rmuts.ac.th

Arthit Sutjasen

Assistant Professor
Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : arthitgolden@gmail.com

Arporn Klaewtanong, Ph.D.

Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : applewan123@hotmail.com

Pritcha Chodchoy

Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : pritcha.c@rmuts.ac.th

Nittaya Tadtiam

Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : nittaya.t@rmuts.ac.th

ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพ ทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชี กรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีในประเทศไทย

อาทิตย์ สุธเสน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี

วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Email : arthitgolden@gmail.com

ดร.อาภรณ์ แก้ววงนงค์

อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี

วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Email : applean123@hotmail.com

ภริศกชาก์ ชดช้อย

อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี

วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Email : pritcha.c@rmuts.ac.th

นิตยา กัดเทียม

อาจารย์ประจำหลักสูตรวิชาการบัญชี

วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Email : nittaya.t@rmuts.ac.th

วันที่ได้รับบทความต้นฉบับ: 7 กันยายน 2565

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 14 ธันวาคม 2565

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 16 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์จากการทำงาน และด้านการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 224 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

1. ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีด้านความรู้ทางวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าการติดตามมาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
2. ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีด้านประสบการณ์จากการทำงานมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าจำนวนผู้รับบริการงานทำบัญชีเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๆ อย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมากที่สุด
3. ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีด้านการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในวิชาชีพเดียวกัน รวมถึงหน่วยงานที่กำกับดูแล ทำให้มีความรู้ ความสามารถ อยู่ในระดับปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: โควิด-19 ทักษะความเป็นมืออาชีพผู้ทำบัญชี สุราษฎร์ธานี ประเทศไทย

The Priority of Professional Accounting Skills after COVID-19 of Accountants Case study Surat Thani Province in Thailand

Arthit Sutjasen

Assistant Professor
Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : arthitgolden@gmail.com

Arporn Klaewtanong, Ph.D.

Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : applewan123@hotmail.com

Pritcha Chodchoy

Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : pritcha.c@rmuts.ac.th

Nittaya Tadtiam

Rajamangala University of Technology Srivijaya
Email : nittaya.t@rmuts.ac.th

Received: September 7, 2022

Revised: December 14, 2022

Accepted: December 16, 2022

ABSTRACT

This survey research aimed to investigate the priority of professional accounting skills after COVID-19 in the aspects of professional knowledge; work experience and knowledge development of the accountants in Surat Thani Province. The sample was 224 accountants in Surat Thani Province. The instrument used in the research was the questionnaire. The statistics used in the data analysis were percentage values, arithmetic mean and standard deviation. The results of the study found that 1) the priority of professional accounting skills in professional knowledge showed the overall average at a high level. Considering in each aspect, it was found that the continuous monitoring of updated accounting standards in order to apply for work effectively showed the average at the highest level. 2) The priority of professional accounting skills in terms of work experience showed the overall average at a high level. Considering in each aspect, the number of customers who received the accounting services increased from the previous year showed the average at the highest level. 3) The priority of professional accounting skills in knowledge development showed the overall average at a high level. Participating in each activity could build relationships with other people in the same profession including the regulatory agencies resulting in knowledge and ability of working which showed the average at the highest level.

Keywords: COVID-19, Accounting professional skills, Surat Thani, Thailand

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2553 ซึ่งจะมีผลทำให้ยกเลิกพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ.2505 ไปด้วย ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการกำหนดวิชาชีพบัญชีในด้านต่าง ๆ ดังนี้ วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อให้การรายงานทางการเงินนั้น จัดทำตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และมีความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถนำรายงานทางการเงินไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้ พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงกำหนดให้มีสภาวิชาชีพบัญชีมีฐานะเป็นนิติบุคคล ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชีให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี พ.ศ.2562 ได้กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนประกาศสภาวิชาชีพได้กำหนดการรับรองปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการรับสมัครเป็นสมาชิกสามัญ และการพิจารณาคุณสมบัติเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอีกด้วย

วิชาชีพในด้านการทำบัญชีเป็นสายงานอาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อธุรกิจ กล่าวคือ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีกับผู้ทำบัญชีต้องแสดงข้อมูลในงบการเงินที่เชื่อถือได้ โดยแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานรวมถึงแสดงให้เห็นฐานะทางการเงินของธุรกิจนั้น ๆ ทำให้เจ้าของกิจการ ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น ภาครัฐ เป็นต้น สามารถควบคุม กำกับดูแล การวางแผนธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งวิกฤตโควิด-19 มีผลกระทบและเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีได้นำมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึงมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (Volume 2015) มาใช้ และหรือเผยแพร่ให้กับบัญชีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้ปฏิบัติหรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เริ่มบังคับใช้ 1 กรกฎาคม 2557 มาตรฐานชุดนี้มีข้อกำหนดในการเข้าสู่หลักสูตรวิชาชีพทางการบัญชี กำหนดผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ ด้านความสามารถเชิงเทคนิค และระดับความเชี่ยวชาญ ตามสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International of Federation of Accountants – IFAC) จะเห็นได้ว่า มาตรฐานชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษา ผู้ว่าจ้าง หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานภาครัฐ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นที่ดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินการในการใช้หลักสูตรวิชาชีพทางการบัญชี ต่อไป

ภาวการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กระทบการปรับตัวของวิชาชีพบัญชีในหลายด้าน ๆ เช่น การจำกัดการเดินทาง การเว้นระยะห่างทางสังคม และการหลีกเลี่ยงการสัมผัสสิ่งของต่าง ๆ รวมถึงเอกสารหลักฐานทางการบัญชี อาจส่งผลต่อความต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์การทำงาน และด้านการพัฒนาความรู้ของผู้ทำบัญชี โดยจากการศึกษาผลกระทบของโรคโควิด-19 ต่อการทำบัญชีในสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ พบว่าการแพร่ระบาดของโรคทำให้วิธีการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทำบัญชีต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยศึกษาเปรียบเทียบการทำงานในช่วงเวลา ก่อนและหลังการแพร่ระบาด การศึกษานี้พบว่าสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทำบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงในด้านสถานที่ทำงาน การใช้เทคโนโลยี การประชุมทางไกล การเข้าร่วมอบรมทางไกล ผลการศึกษาพบว่าผู้ปฏิบัติงานทำบัญชีรู้สึกถึงความไม่มั่นคงในอาชีพเพิ่มขึ้น และมีประสิทธิผลในการทำงานบัญชีลดลงเมื่อเทียบกับก่อนเกิดภาวะการแพร่ระบาดของโรค (Jabin, 2021)

ในประเทศไทย มาตรการด้านสาธารณสุขและสังคมเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคซึ่งกำหนดให้มีการจำกัดการเดินทางและการเว้นระยะห่างทางสังคม ทำให้ผู้ประกอบการทำบัญชีต้องปฏิบัติงานจากระยะไกล การใช้เอกสาร หลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์และการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน บัญชีจึงมีบทบาทและจำเป็นมากขึ้น ทั้งนี้ ได้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานทำบัญชี รวมถึงทดแทนการทำงานบัญชีบางส่วนมานานแล้ว แต่บทบาทของเทคโนโลยียังมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงภาวะการแพร่ระบาดของโรค แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ผู้ประกอบการทำบัญชีต้องปรับตัวในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งด้านวิธีการเชื่อมต่อและเข้าถึงข้อมูล ด้านการทำงานบัญชีโดยตรง และด้านการสื่อสารประชุมทางไกล รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมของระบบปฏิบัติการ ระบบฐานข้อมูลและอุปกรณ์เชื่อมต่อให้เพียงพอและปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานบัญชีด้วย โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของผู้ประกอบการทำบัญชีในระยะเริ่มต้นย่อมส่งผลต่อความไม่มั่นใจ ความวิตกกังวลและประสิทธิภาพในการทำงานได้ ผู้ปฏิบัติงานทำบัญชีจึงควรตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน (นรินทิพย์, 2564)

ดังนั้นงานวิจัย เรื่องนี้ศึกษาว่าผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชี หลังยุคโควิด-19 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์จากการทำงาน และด้านการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีแก่ผู้ทำบัญชีให้มีการจัดทำบัญชีที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน หรือใช้เป็นแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีซึ่งจะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะหากผู้ทำบัญชีสามารถจัดทำบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นการสร้างมูลค่าและเพิ่มรายได้เปรียบเทียบการแข่งขัน เพื่อความเจริญเติบโตยั่งยืน และมั่นคงของประเทศสืบไป

■ วัตถุประสงค์งานวิจัย

เพื่อศึกษาลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์จากการทำงาน และด้านการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

■ การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดจากพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 มีวัตถุประสงค์ให้ธุรกิจจัดทำบัญชีให้เป็นตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีสาระสำคัญอยู่ 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1. กำหนดความรับผิดชอบในการจัดทำบัญชี โดยผู้มีหน้าที่ที่ต้องจัดทำบัญชีซึ่งจะต้องจัดทำบัญชีตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดไว้อย่างครบถ้วน ประเด็นที่ 2. ผู้ทำบัญชีจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ พรบ.การบัญชี พ.ศ.2543 กำหนด และมีคุณวุฒิการศึกษาขึ้นอยู่กับขนาดของธุรกิจ โดยผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า สามารถทำบัญชีได้ทุกขนาดของธุรกิจ และผู้สำเร็จการศึกษานุปริญญาตรีหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี สามารถทำบัญชีได้เฉพาะธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท หรือมีสินทรัพย์ไม่เกิน 30 ล้านบาท หรือรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาทต่อปี

แนวคิดจากพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 มีสาระที่สำคัญ คือการจัดตั้งสภาวิชาชีพบัญชีฯ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล ส่งเสริม และพัฒนาวิชาชีพบัญชี และกำกับดูแลผู้สอบบัญชีรับอนุญาต การออกพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547 ทดแทน พระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ.2505 อีกด้วย

นอกจากนี้สภาวิชาชีพบัญชีฯ ยังเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลการประกอบวิชาชีพด้านการตรวจสอบ การรับรองเอกสารและการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จากพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ ได้ กำหนดคุณสมบัติ ของนักวิชาชีพบัญชี โดยแบ่งการกำกับดูแลแยกออกจากกัน แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพบัญชีได้จะต้องเป็น สมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีเท่านั้น ดังนั้น กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่สภาวิชาชีพได้ออกประกาศใช้ นักวิชาชีพบัญชี จะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความรู้ทางด้านบัญชีไม่ว่าจะทำวิชาชีพบัญชีด้านใด จะถูกกำหนดไว้ในหลักสูตร ที่เรียนมาจากสถาบันอุดมศึกษาที่ศึกษามาอยู่แล้ว

แนวคิดเกี่ยวกับผู้ทำบัญชี มีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ IES 2, 3, 5 และ 7 กล่าวคือ มาตรฐาน การศึกษาระหว่างประเทศสำหรับวิชาชีพบัญชี เป็นมาตรฐานสากลของวิชาชีพบัญชีเพื่อสร้างกรอบในการวางแผน การจัดหลักสูตรการศึกษาและเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีมาตรฐานสากลเพื่อการพัฒนาทักษะ ความเป็นมืออาชีพและสร้างความเข้มแข็งต่อวิชาชีพบัญชีไทย ที่จะก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก และประเทศไทย เป็นสมาชิกสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศด้วย ผู้วิจัยสรุปเนื้อหาที่สำคัญของมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ นักวิชาชีพบัญชี (IES) แต่ละฉบับไว้ดังนี้

IES 2 : มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 2 “โปรแกรมการศึกษาระดับวิชาชีพ”

ได้กล่าวถึง ส่วนประกอบของความรู้ทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาก่อนเป็นนักวิชาชีพบัญชี

IES 3 : มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 3 “ทักษะทางวิชาชีพ”

ได้กล่าวถึง ทักษะด้านการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด ทักษะด้านเทคนิค และปฏิบัติหน้าที่ ทักษะด้านบุคคล ทักษะสัมพันธ์และ การสื่อสาร ตลอดจนทักษะด้านองค์การ และของผู้บริหารจัดการธุรกิจ ที่จะเป็นนักวิชาชีพบัญชี

IES 5 : มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 5 “ข้อกำหนดเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานจริง”

ได้กล่าวถึง ประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงที่จำเป็น และระยะเวลาของประสบการณ์การปฏิบัติงานจริง ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความพร้อมในการเป็นนักบัญชีมืออาชีพ

IES : 7 มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศฉบับที่ 7 “การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง”

ได้กล่าวถึง หลักสูตรเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตการทำงาน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความสามารถ ทางวิชาชีพนั้น มีจุดประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้พัฒนาความสามารถทางวิชาชีพในการให้บริการ อย่างมีคุณภาพเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณชนในประเทศไทย

พยอม สิงห์แสน (2544) ได้ให้ความหมายผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่ จัดทำบัญชีไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้แก่ พนักงานบัญชีของบริษัท หรือผู้รับจ้าง ทำบัญชีอิสระ หรือสำนักงานบัญชี และต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามความเป็นจริงตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2565) เผยว่า นักบัญชีเป็นวิชาชีพเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจแบบแยกออกจากกัน ไม่ได้ ธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล เช่น บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำเป็นต้องมี “ผู้ทำบัญชี” ที่รับผิดชอบในการจัดทำบัญชี ของธุรกิจ เพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของธุรกิจที่เป็นอยู่ตาม ความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี พระราชบัญญัติการบัญชี จึงได้มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ ของผู้ทำบัญชีไว้ชัดเจน โดยมีการแบ่งแยกหน้าที่และความรับผิดชอบกับผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หรือธุรกิจ ต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดเท่านั้น ตลอดจนกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแนะนำให้ ผู้ทำบัญชีปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่กฎหมายระบุซึ่งจะช่วยส่งเสริมแวดวงบัญชีให้เป็นที่ยอมรับ ในระดับสากลสืบไป

โรคโควิด-19 คือ โรคติดต่อซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา ชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ถือเป็นโรคอุบัติใหม่ พบครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่นประเทศจีน โดยมีรายงานครั้งแรกใน เดือนธันวาคม ค.ศ.2019 เชื้อไวรัสโคโรนาเป็นเชื้อไวรัสใหญ่ที่ก่อโรคทั้งในมนุษย์และสัตว์ ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ

การทบทวนวรรณกรรมในอดีตมีงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ อาทิเช่น Jabin, S. (2021) ได้ทำการศึกษาผลกระทบของโรคโควิด-19 ต่อการทำบัญชีในสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ พบว่า การแพร่ระบาดของโรคทำให้วิธีการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทำบัญชีต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยศึกษาเปรียบเทียบการทำงานในช่วงเวลาก่อนและหลังการแพร่ระบาด การศึกษานี้พบว่าสภาพแวดล้อมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทำบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงในด้านสถานที่ทำงานการใช้เทคโนโลยี การประชุมทางไกล การเข้าร่วมอบรมทางไกล อีกทั้ง ผลการศึกษายังพบว่าผู้ปฏิบัติงานทำบัญชีรู้สึกถึงความไม่มั่นคงในอาชีพเพิ่มขึ้น และมีประสิทธิผลในการทำงานบัญชีลดลง เมื่อเทียบกับก่อนเกิดภาวะการแพร่ระบาดของโรค นอกจากนี้พบว่ามีงานวิจัยในประเทศ อาทิเช่น กานต์พิชชา เปี้ยสายและคณะ (2563) ได้ศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองทางบัญชี ด้านความรู้ความสามารถเชิงเทคนิคและด้านทักษะทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานทางบัญชี ซึ่งมองว่าผู้บริหารอาจจะต้องให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้ทำบัญชีมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือสะท้อนสภาพความเป็นจริงของธุรกิจ อีกทั้ง สุภาวดี ชอบเสร็จ (2563) ได้ศึกษาพบว่า ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีอากร ตลอดจน สลักจิต นิลผาย (2561) ได้ศึกษาพบว่า ทักษะทางด้านวิชาชีพ และด้านทักษะการเรียนรู้อย่างไม่จบไม่สิ้น มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี อีกด้วย

■ วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 504 ราย จากทำเนียบผู้ทำบัญชีจังหวัดสุราษฎร์ธานี (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2565 : ออนไลน์)

ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ การกำหนดขนาดตัวอย่างได้ใช้วิธีการของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 125 อ้างถึงใน ยุทธ ไทยวรรณ, 2543: 79) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% (ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05) โดยนำผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 504 ราย มาคำนวณตามสมการดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	คือ	จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ	จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากรทั้งหมด
	e	คือ	ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{504}{1 + 504(0.05)^2}$$
$$n = 223.0088 \text{ ประมาณ } 224 \text{ ราย}$$

จะได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 224 ราย การเลือกตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบหยิบลูกบอลไม่ใส่คืน

■ การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 ราย ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2565

มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้ทำบัญชีที่ทำงานในจังหวัดสุราษฎร์ธานีกรอกแบบสอบถาม โดยมีผู้ช่วยนักวิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล
2. รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม นำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติสำหรับการใช้ เพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป โดยผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลในแบบสอบถาม

■ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน โดยกำหนดขอบเขตและกลุ่มประชากรข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้การสำรวจ (Survey) จำนวน 224 ชุด สำหรับการออกแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามระดับความคิดเห็นแบบ Likert scale 5 ระดับ

แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาชีพ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์จากการทำงาน ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของผู้ทำบัญชีคำถามปลายเปิดให้แสดงสอบถามความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดของคำถามในแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 6 คำถามครอบคลุมข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นกลุ่มวิชาชีพบัญชี เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานด้านการบัญชี และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ความรู้ทางวิชาชีพ (Knowledge) ประกอบด้วย 12 คำถามครอบคลุมความรู้ 3 ด้านได้แก่

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี จำนวน 4 คำถาม
- 2.2 ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบบัญชี จำนวน 4 คำถาม
- 2.3 ความรู้เกี่ยวกับการภาษีอากร จำนวน 4 คำถาม

ตอนที่ 3 ประสบการณ์จากการทำงาน (Experience) ประกอบด้วย 8 คำถามครอบคลุม 3 ด้านได้แก่

- 3.1 ความหลากหลายประเภทของธุรกิจที่ตรวจสอบ จำนวน 3 คำถาม
- 3.2 จำนวนธุรกิจที่ตรวจสอบ จำนวน 3 คำถาม
- 3.3 ระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชี จำนวน 2 คำถาม

ตอนที่ 4 การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Development) ประกอบด้วย 12 คำถามครอบคลุม 3 ด้าน

- 4.1 การอบรมอย่างต่อเนื่อง จำนวน 4 คำถาม
- 4.2 การศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง 4 คำถาม
- 4.3 การเข้าร่วมกับสมาคม ชมรม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี จำนวน 4 คำถาม

■ การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการลงรหัสข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ผลสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ได้รับคำตอบที่สมบูรณ์ครบตามจำนวนที่ระบุไว้
2. บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูล และเครื่องคอมพิวเตอร์
3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. ประมวลผลข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในรูปแบบแจกแจงความถี่ (Frequency) และแสดงค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 – 4 วิเคราะห์ ทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้านได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านประสบการณ์จากการทำงาน และด้านการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำมาจัดระดับโดยการใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงเท่ากัน มีลักษณะคำถามแบบ Likert's Scale มี 5 ระดับ และใช้ระดับในการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval scale) เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามรูปแบบ Likert's Scale มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลผลแบบสอบถามโดยใช้ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์คะแนนดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

คะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21	-	5.00	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41	-	4.20	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61	-	3.40	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81	-	2.60	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00	-	1.80	ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 1 ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพด้านความรู้ทางวิชาชีพ

ความรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับความสำคัญ
1. ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และ ความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี	4.23	0.89	มากที่สุด	2
2. ท่านมีการติดตามมาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.39	0.69	มากที่สุด	1
3. เมื่อมีปัญหาในการประยุกต์ใช้มาตรฐานการบัญชี ท่านจะทำการวิเคราะห์มาตรฐานการบัญชีดังกล่าวอย่างเป็นระบบ โดยอ้างอิงหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ	3.96	0.90	มาก	11
4. ท่านยอมรับและเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการบัญชีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเชื่อมั่นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่การดำเนินงานที่ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้น	4.13	0.76	มาก	5
5. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจมาตรฐานการบัญชีเป็นอย่างดี	4.06	0.89	มาก	7
6. ในการปฏิบัติงานทำบัญชีท่านยึดมั่นในการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด และ เป็นระบบ	4.00	0.89	มาก	10
7. ท่านมีการติดตามการปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชี ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันเวลา และ สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.04	0.79	มาก	9
8. เมื่อมีการขัดแย้งระหว่างท่านกับผู้รับบริการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำบัญชี ท่านยึดมั่นในจรรยาบรรณและจรรยาบรรณเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ	4.17	0.78	มาก	3

ความรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ ความสำคัญ
9. ท่านมีการศึกษาประมวลร้ษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.05	1.04	มาก	8
10.ท่านมีการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากรรวมถึง ประกาศฎีกาต่าง ๆ ข้อพิพาทษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.07	0.85	มาก	6
11.เมื่อเกิดความขัดแย้งเกี่ยว กับการภาษีอากร ท่านจะทำการวิเคราะห์ รายการต่าง ๆ นั้น โดยอ้างอิงจากประมวลกฎหมาย และ ประเด็นข้อวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการตีความสำหรับการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.00	0.90	มาก	10
12.ในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ท่านเชื่อว่าหลักฐานและ ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถช่วยให้ท่านมีการวิเคราะห์ และวินิจฉัยเกี่ยวกับการเสียภาษีอากรของผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	0.84	มาก	4
รวม	4.10	0.86	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ให้ลำดับความสำคัญที่ 1 การติดตามมาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ลำดับความสำคัญที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และ ความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี และลำดับความสำคัญที่ 3 การขัดแย้งระหว่างท่านกับผู้รับบริการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำบัญชี ท่านยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ

ตารางที่ 2 ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพด้านประสบการณ์จากการทำงาน

ความรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับความสำคัญ
1. ท่านสามารถแยกแยะ และจำแนก รวมถึงการวิเคราะห์ของรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจที่มีความแตกต่างกันได้อย่างชัดเจน และถูกต้อง	3.95	1.06	มาก	5
2. ท่านมีจำนวนผู้รับบริการงานทำบัญชีเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๆ อย่างต่อเนื่อง	4.25	0.83	มากที่สุด	1
3. เมื่อทำการเปรียบเทียบกับผู้ทำบัญชีท่านอื่นแล้ว ท่านได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการในการปฏิบัติงานได้อย่างมืออาชีพ	4.00	0.81	มาก	4
4. ท่านมีผู้รับบริการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคำแนะนำของผู้รับบริการรายเก่า	3.93	1.06	มาก	6
5. เมื่อท่านเสนอบริการใหม่ ๆ ต่อผู้รับบริการ ผู้รับบริการยินดีที่จะใช้บริการเหล่านั้นอย่างเต็มใจ แล้วยังขอคำแนะนำให้ท่านนำเสนอบริการอื่นที่เกี่ยวข้องและไม่ขัดต่อวิชาชีพ	4.02	0.83	มาก	3
6. ท่านเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการอยู่ในสำนักงานบัญชีทำให้ท่านมีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพ	4.04	0.74	มาก	2
7. ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ท่านได้เรียนรู้ถึงความต้องการที่แตกต่างและหลากหลายของผู้ที่เกี่ยวข้องกับงบการเงิน	3.88	1.06	มาก	7
8. ท่านมุ่งเน้นการปฏิบัติงานที่มีระบบ และมีคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามประสบการณ์ที่ได้จากการที่ท่านอยู่ในวิชาชีพเป็นระยะ เวลานาน	4.00	0.86	มาก	4
รวม	4.01	0.92	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านประสบการณ์จากการทำงาน ให้ลำดับความสำคัญที่ 1 จำนวนผู้รับบริการงานทำบัญชีเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๆ อย่างต่อเนื่อง ลำดับความสำคัญที่ 2 ประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการอยู่ในสำนักงานบัญชีทำให้ท่านมีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพ และ ลำดับความสำคัญที่ 3 เสนอบริการใหม่ ๆ ต่อผู้รับบริการ ผู้รับบริการยินดีที่จะใช้บริการเหล่านั้นอย่างเต็มใจ แล้วยังขอคำแนะนำให้ท่าน นำเสนอบริการอื่นที่เกี่ยวข้องและไม่ขัดต่อวิชาชีพ

ตารางที่ 3 ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพด้านการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ความรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ ความสำคัญ
1. ท่านให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมอบรมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.95	0.90	มาก	8
2. ท่านมีการเรียนรู้ในเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชี	4.20	0.80	มาก	3
3. ในการอบรมสัมมนาต่าง ๆ ท่านเต็มใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว เพราะท่านเชื่อมั่นว่าจะทำให้ท่านมีความรู้มากขึ้น	4.09	0.77	มาก	4
4. ท่านเข้าร่วมการอบรมในประเด็น และหัวข้ออื่น ๆ ที่อาจจะไม่ใช่ความรู้ทางด้านวิชาชีพโดยตรง แต่การอบรมดังกล่าวทำให้ท่านมี การวิเคราะห์ และวินิจฉัยในการทำบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	0.94	มาก	7
5. เมื่อมีประเด็นใหม่ ๆ เกิดขึ้นท่านจะศึกษาหาข้อมูลจากหนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นนั้น ๆ ได้อย่างดี	4.07	0.83	มาก	5
6. ท่านเชื่อมั่นว่าการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องจะทำให้ท่านติดตามประเด็นข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาชีพได้อย่าง ทันทีทันที่	3.90	0.89	มาก	10
7. ท่านสามารถค้นหาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.05	0.88	มาก	6
8. ท่านยึดมั่นว่าการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องนั้นสามารถกระทำได้ภายใต้ความรู้ ความสามารถและเวลาที่ท่านมีอยู่	4.02	0.80	มาก	7
9. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมกับสมาคม ชมรม หรือหน่วยงานทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.87	มาก	9
10.ท่านเชื่อมั่นว่าในการเข้าร่วมกิจกรรมกับสมาคม ชมรม หรือ หน่วยงานทางด้านวิชาชีพทำให้ท่านสามารถติดตามข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพได้อย่างดี	4.21	0.73	มาก	2

ความรู้ทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ ความสำคัญ
11.ในการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ท่านมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในวิชาชีพเดียวกันรวมถึงหน่วยงานที่กำลังดูแล ทำให้ท่านมีความรู้ ความสามารถ อยู่ในระดับปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี	4.27	0.68	มาก	1
12.ท่านช่วยเหลืองาน หรือกิจกรรมของสมาคม ชมรม หรือ หน่วยงานในทุก ๆ ด้านที่ท่านสามารถทำได้ อย่างต่อเนื่อง	4.21	0.81	มาก	2
รวม	4.08	0.84	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้ลำดับความสำคัญที่ 1 การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ท่านมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในวิชาชีพเดียวกันรวมถึงหน่วยงานที่กำลังดูแล ทำให้ท่านมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ลำดับความสำคัญที่ 2 ช่วยเหลืองาน หรือกิจกรรมของสมาคม ชมรม หรือ หน่วยงานในทุก ๆ ด้านที่ท่านสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง และ เชื่อมั่นว่าในการเข้าร่วมกิจกรรมกับสมาคม ชมรมหรือ หน่วยงานทางด้านวิชาชีพ ทำให้ท่านสามารถติดตามข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพได้อย่างดี และ ลำดับความสำคัญที่ 3 การเรียนรู้ในเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชี

■ สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งนี้เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลจะทำให้ทราบหลังยุคโควิด-19 ผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ลำดับความสำคัญกับทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานีอย่างไร ตลอดจนสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อไป ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพด้านความรู้ทางวิชาชีพด้านประสบการณ์จากการทำงาน และด้านการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพด้านความรู้ทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าการติดตามมาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และ ความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี ลำดับที่สามคือเมื่อมีการขัดแย้งระหว่างท่านกับผู้รับบริการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำบัญชี ยึดมั่นในจริยธรรม และ จรรยาบรรณเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีมีความเห็นว่า การติดตามมาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่อย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และ ความรู้การบัญชีเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อความเป็นมืออาชีพและทำให้สามารถแก้ปัญหาด้านความขัดแย้งโดยยึดมั่นจริยธรรม และจรรยาบรรณเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษา

ของ สรุเดช เล็กแจ้ง และประเวศ เพ็ญภูมิกุล (2561) ศึกษาพบว่า ด้านความรู้ทางด้านวิชาชีพบัญชี มีระดับความเห็นเกี่ยวกับความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้ทางวิชาชีพด้านสอบบัญชี และความรู้ทางวิชาชีพด้านภาษีอากรอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี พบว่าสำนักงานต้องจัดให้มีและคงไว้ซึ่งระบบการควบคุมคุณภาพ ซึ่งรวมถึงนโยบายและวิธีปฏิบัติ ทั้ง 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความรับผิดชอบของผู้นำต่อคุณภาพภายในสำนักงาน 2) ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง 3) การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ 4) ทรัพยากรบุคคล 5) การปฏิบัติงาน และ 6) การติดตามผล

ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของสุภาวดี ขอบเสร็จ (2563) ศึกษาพบว่าความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ ความซื่อสัตย์ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพมากที่สุด รองลงมาคือการเขียนรายงาน ลำดับที่สามคือการจัดการวางแผนและการประเมินผล และการวิเคราะห์ข้อมูลและการสอบสวนข้อเท็จจริง ตามลำดับเช่นเดียวกับการศึกษาของ เกวลิณ คำผั่น (2562) ศึกษาพบว่าคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในด้านความรู้อยู่ในระดับมาก โดยความรู้ทางด้านภาษีมากที่สุด รองลงมาคือความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจและการจัดการ และความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุนตามลำดับ

2. ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพด้านประสบการณ์จากการทำงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ามีความจำเป็นที่ผู้รับบริการงานทำบัญชีเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๆ อย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการอยู่ในสำนักงานบัญชีทำให้มีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ลำดับที่สามคือเมื่อได้เสนอบริการใหม่ ๆ ต่อผู้รับบริการ ผู้รับบริการยินดีที่จะใช้บริการเหล่านั้นอย่างเต็มใจ และยังขอคำแนะนำบริการอื่นที่เกี่ยวข้องและไม่ขัดต่อวิชาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในเขตภาคใต้ตอนบนรวมทั้งการมีฐานทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วนิดา เจริญแก้ว (2563) ศึกษาพบว่าความรู้วิชาชีพบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ด้านวิชาชีพบัญชีและภาษีอากรของผู้ทำบัญชีในมุมมองของผู้ประกอบการบริษัทต่างชาติในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของสุภาวดี ขอบเสร็จ (2563) พบว่าประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์และการเป็นผู้นำมากที่สุด รองลงมาคือการวิเคราะห์ข้อมูลและการสอบสวนข้อเท็จจริง ลำดับที่สามการเขียนรายงาน ลำดับที่สี่การจัดการวางแผนและการประเมินผล และลำดับสุดท้ายความซื่อสัตย์ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพ ทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของสรุเดช เล็กแจ้ง และประเวศ เพ็ญภูมิกุล (2561) พบว่าความรู้ทางวิชาชีพ ประสบการณ์จากการทำงาน และการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อทักษะทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

3. ลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพด้านการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าในการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในวิชาชีพเดียวกันรวมถึงหน่วยงานที่กำกับดูแล ทำให้มีความรู้ ความสามารถ อยู่ในระดับปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือเชื่อมั่นว่าในการเข้าร่วมกิจกรรมกับสมาคม ชมรมหรือ หน่วยงานทางด้านวิชาชีพทำให้สามารถติดตามข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพได้อย่างดี และช่วยเหลืองาน หรือกิจกรรมของสมาคม ชมรม หรือ หน่วยงานในทุก ๆ ด้านที่สามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง ลำดับที่สามคือมีการเรียนรู้ในเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การฝึกอบรมจะช่วยให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อความก้าวหน้าของบุคลากรและความก้าวหน้าขององค์กรไปพร้อมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของธิดิสุดา เนียมคำ (2562) ศึกษาพบว่าปัจจัยการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรด้านการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของสุภาวดี ขอบเสร็จ (2563) ผลการศึกษาพบว่าความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ได้แก่ ความซื่อสัตย์ และศักดิ์ศรีของวิชาชีพ การวิเคราะห์ข้อมูลและการสอบสวนข้อเท็จจริง การมีมนุษยสัมพันธ์และการเป็นผู้นำ และการจัดการวางแผนและการประเมินผลตามลำดับ

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สลักจิต นิลผาย (2561) ศึกษาพบว่า ทักษะทางด้านวิชาชีพ และด้านทักษะการเรียนรู้อย่างไม่จบไม่สิ้น มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี เนื่องจากผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานตรวจสอบ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ กานต์พิชชา เปี้ยสายและคณะ (2563) ศึกษาพบว่าผู้ทำบัญชีในอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองทางบัญชี ด้านความรู้ความสามารถเชิงเทคนิคและด้านทักษะทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบบวกต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานทางบัญชี ซึ่งมองว่าผู้บริหารธุรกิจอุตสาหกรรม อาจจะต้องให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้ทำบัญชีมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ

■ ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เท่านั้น ดังนั้นผลการวิจัยจึงอาจไม่ครอบคลุมผู้ทำบัญชีที่อยู่นอกขอบเขตของงานวิจัยนี้

■ ประโยชน์และข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยนี้คือการจัดลำดับความสำคัญของทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ของผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้ทำบัญชีในจังหวัดสุราษฎร์ธานีควรเพิ่มทักษะความเป็นมืออาชีพทางการบัญชีหลังยุคโควิด-19 ในการทำงานทางการบัญชีประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมสรรพากร สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมชูปถัมภ์ ตลอดจนมหาวิทยาลัย นำไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์โดยทั่วกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

References

- Chalardpodjanaporn, N. (2021). Accounting Profession in Pandemic Crisis: Impact and Adaptation in the Coronavirus Disease (COVID-19) Pandemic. *Journal of Business Administration and Social Sciences Ramkhamhaeng University*, 4(3), 33-41.
- Charoenkaew, W., & Mekkavesa, B. (2021). Knowledge and Professional Skills of Accountants that Affect the Accounting Efficiency of Foreign Business. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 7(11).
- Chopset, S. (2020). Factors Influencing the Professional Skills of Thai Professional Accountant in the ASEAN Economic Community (AEC): in the Context of Tax Auditors. *Journal of Management Science, Ubon Ratchathani University*, 9(2), 90-103.
- Department of Business Development. (2022). *List of bookkeepers in Surat Thani Province*. Retrieved from https://www.dbd.go.th/news_view.php?nid=469423103
- Jabin, S. (2021). The Impact of COVID-19 on the Accounting Profession in Bangladesh. *Journal of Industrial Distribution & Business*, 12(7), 7-14.
- Khamfan, K. (2019). *The Influences of the Desirable Qualification of Accountants on The Succeed in their Professional Careers, Explored in Sai Noi District Nonthaburi Province*. Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements for the Degree of Master of Accountancy School of Accountancy Sripatum University.
- Lekjaeng, S. & Penvutikul, P. (2018). Factors Affecting the Professional Skills of Certified Public Accountants and Tax Auditors. *Al-Hikmah Journal*, 8(16), 35-50.
- Niamkhum, T. (2019). *Factors Affecting the Professional Skills of Tax Auditor in Bangkok and Perimeter*. Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements For the Degree of Master of Accountancy School of Accountancy Sripatum University.
- Ninlaphay, S. (2018). Auditors' Accounting Skills, Audit Professionalism, and Audit Success: Evidence from Certified Public Accountants (CPA) and Tax Auditors in Thailand. *Journal of Roi Et Rajabhat University*, 12(1), 138-146.
- Peasai, K. & Wongsirisathaporn, J. (2020). The Effect of Personal Development to Accounting Practice Performance of Accountants in the Northern Industrial. *Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*, 15(1), 89-113.
- Singhasaneh, P. (2001). *Auditing*. Bangkok: Chuan Phim.